

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Karonen, Petri

Title: Kauppaneuvos Tapani Kääpä (1926–2014)

Year: 2017

Version: Accepted version (Final draft)

Copyright: © 2017 Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Karonen, P. (2017). Kauppaneuvos Tapani Kääpä (1926–2014). In I. Nummela, T. Möttönen, & R. Valjus (Eds.), *Suomen talouselämän vaikuttajat*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. *Studia biographica*, 8. <http://www.kansallisbiografia.fi/talousvaikuttajat/henkilo/1490>

Kauppaneuvos Tapani Kääpä (1926–2014)

Ky Kääpän toimitusjohtaja, kauppias

Tapani Kääpä oli neljännen polven kauppias ja hänen poikansakin toimivat samassa ammatissa. Kääpä kehitti veljiensä kanssa isänsä kauppaliikettä Lahdessa. Hän avasi kaupungissa ensimmäisen valintamyymälän 1960 ja Suomen ensimmäinen Citymarketin 1971. Kääpä osallistui innokkaasti harrastustoimintaan sekä maanpuolustus- ja sotaveteraanityöhön.

Tapani Kääpä kuului pitkän linjan kannakselaiseen kauppiassukuun, joka talvisodan seurauksena siirtyi Helsinkiin ja Lahteen. Jo toisen maailmansodan aikana Käävät perustivat useita kauppaliikkeitä Lahteen. Tapani Kääpä oli tuolloin vielä lukiolainen ja lähti vapaaehtoisena rintamapalvelukseen. Hän palveli ensin Aunuksessa huoltojoukoissa ja sittemmin Kenttätykistörykmentti 15:ssä osallistuen kesän 1944 torjuntataisteluihin. Sodan jälkeen hän kirjoitti ylioppilaaksi ja suoritti vielä ikäryhmälleen tyypillisesti varusmiespalveluksen. Kääpä jatkoi opintoja Liikemiesten kauppaopistossa ja siirtyi sieltä isänsä ja veljensä perheyhteyteen. Tapani Kääpä toimi sekä isänsä Erkin että veljensä Eskon liikkeessä osto-, myymälä- ja kauppapaikkasuunnittelun johtajana 1940-luvun lopulta vuoteen 1959. Samaan aikaan hän aloitti oman kauppiaanuransa ja perusti 1950-luvulla useita elintarvikemyymälöitä. Kun Erkki Kääpä kuoli 1958, nämä kolme liikettä yhdistettiin ja Tapani Kääpästä tuli Ky Kääpän toimitusjohtaja.

Tapani Kääpä seurasi kansainvälistä elintarvikevähittäiskaupan kehitystä ja havaitsi monilla ulkomaanopintomatkoillaan, kuinka itsepalveluliikkeet olivat tulevaisuutta. Hän perusti 1960 ensimmäisen valintamyymälän Lahteen ja oli näin K-ryhmään kuuluvien kauppiaiden etulinjassa uuden konseptin käyttöönotossa. Toimintatapa oli menestys, sillä jo viiden vuoden päästä yrityksen omistamien valintamyymälöiden määrä oli noussut viiteentoista. Aiempaa kokemustaan liikepaikkasuunnittelusta Kääpä pystyi hyödyntämään myös suunnittelutyössä, joka johti 1965 Lahden ensimmäisen ostoskeskuksen avaamiseen. Hän oli myös mukana, kun Suomen ensimmäinen Citymarket avattiin Lahden Paavolassa 1971. Kääpä-suvun jäsenet toimi Paavolassa K-kauppiaina vuoteen 2008 saakka.

Tapani Kääpä oli 1970-luvun alussa aloittanut oman tavaratalon suunnittelun, ja 1975 avattiin Aleksanteri-niminen 6 000 neliömetrin tavaratalo Lahden Aleksanterinkadulle. Tavaratalo oli vielä 1990-luvun alussa Lahden suurin, silloin pinta-alaltaan noin 1 400 neliometriä. Kääpän toimitusjohtajakaudella kasvu oli nopeaa, ja kommandiittiyhtiö muutettiin 1977 osakeyhtiöksi ja sen toimitusjohtajaksi tuli poika, ekonomi Heikki Kääpä (1948–). Yhtiön liikevaihto oli 1990 suurimmillaan (320 miljoonaa markkaa). Erillisiä liikkeitä oli tuolloin 12. Yhtiö kärsi monien muiden yritysten tapaan vakavasti 1990-luvun lamasta ja liiketoiminnan hajautumisesta monille eri osa-alueille.

Tapani Kääpä toimi vuosikymmeniä useiden yritysten hallituksissa ja hallintoneuvostoissa, kuten Kesko Oy:ssä, Raision Margariini Oy:ssä, Suomen Vähittäiskauppiasliitossa ja Vähittäiskaupan Keskusliitossa. Hän osallistui innokkaasti myös muun muassa Rotary- ja Round Table -toimintaan sekä maanpuolustus- ja sotaveteraanityöhön.

Tapani Kääpä S 13.2.1926 Terijoki, K 8.6.2014 Lahti. V kauppias, maanviljelijä, ekonomi Erkki Kääpä ja Katariina Huuonen. P 1948– Kirsti Kyllikki Löfgren.

URA. Ylioppilas Kannaksen yhteislyseosta (Lahti) 1945; käynyt Suomen Liikemiesten Kauppaopistoa (Helsinki).

T:mi Erkki Kääpän ostotoiminnan, myymälöiden sekä kauppapaikkasuunnittelun johtaja Lahdessa 1948–1959; T:mi Tapani Kääpän perustaja, johtaja 1949–1959; elintarvikekauppias 1951–; Ky Kääpän osakas, toimitusjohtaja 1959–1977; Kääpä Oy:n osakas 1977–.

T:mi Esko Kääpän ostotoiminnan, myymälöiden sekä kauppapaikkasuunnittelun johtaja 1954–1959.

Jäsenyydet ja muut luottamustoimet: Lahden kaupungin verotoimiston tutkijalautakunta 1960–1969.

Kesko Oy:n Lahden konttorin neuvottelukunta 1959–1961, pj. 1965–1967; Kesko Oy:n hallintoneuvoston varajäsen 1961–1969, jäsen 1970–1981, valtuutettu 1971–1981; Keksi Oy:n hallintoneuvosto 1960–1962; Kansallis-Osake-Pankin Lahti-Asematorin konttorin valvoja 1960–, valvojien pj. 1985–; Margariini Oy:n vsta 1987 Rasion Margariini Oy:n hallintoneuvosto 1962–1972, johtokunta 1973–1993, pj. 1985–; Vähittäiskaupan Teollisuus Oy:n hallintoneuvosto 1968–, pj. 1978–; Keskinäisen Vakuutusyhtiö Kalevan luottamusmies 1970–1985, hallintoneuvosto 1985–; Yrittäjien Vakuutus keskinäisen yhtiön Lahden konttorin neuvottelukunta 1975–; Rasion Tehtaat Oy:n hallitus 1986–.

Lahden vähittäiskauppiat ry:n johtokunta 1957–1963, pj.; Suomen Vähittäiskauppiasliiton Lahden piirin johtokunta 1958–1960, vpj. 1961–1964, pj. 1969–1975, Lahden piirin elintarviketoimikunta 1959–1966, vpj., pj.; Suomen Vähittäiskauppiasliiton elintarvikejaoston johtokunta 1959–1960, liiton liittoneuvosto 1969–1975; Vähittäiskaupan Keskusliiton valtuutettu 1970–1972, johtokunta 1970–, hallitus 1977–1980; Vähittäiskaupan Tutkimussäätiön hallitus; Lahden kauppakamari.

Lahden Hiihtoseura; Lahden kauppaklubi; Lahden Pursiseura; Lahden Urheilukalastajat.

Round Table; Rotaryklubi.

Ylikersantti.

Kunnianosoitukset: Kauppaneuvos 1977. Suomen Leijonan R I; Jatkosodan mm.

Keskuskauppakamarin kult. 35-vuotis amr.; Lahden Hiihtoseuran hop. amr.; Lahden Ratsastajien pr. ansiolevyke; Suomen Autoklubin Lahden piirin pr. amr.; Suomen Vähittäiskauppiasliiton amr. 1957, kmr. 1976; Yrittäjien vakuutus keskinäisen yhtiön mestariluokan mr.

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS. 5/710/77. Brages Pressarkiv, Helsinki; Päivälehdien arkisto, Helsinki. Kesko Kaakkois-Suomi, lehdistötiedote 7.3.2008: K-citymarket-kauppias Markku Kääpä vaihtaa yrittäjäjuran vapaa-aikaan // saatavissa: <http://www.kesko.fi/media/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/arkisto/etela-suomi/kaakkois-suomi1/2008/K-citymarket-kauppias-Markku-Kaapa-vaihtaa-yrittajauran-vapaa-aikaan/>. Muistokirjoitus: Tapani Kääpä // Etelä-Suomen Sanomat 11.7.2014; Kai Hoffman, K-kaupan historia. 1983; Lahden historia. 1980: Erkki Pihkala, Lahden talouselämä; Karitta Laitinen, Helsingin ostoskeskukset: uutta, modernia ja kadonnutta // Tiede + teknologia 12/2012 // saatavissa: http://lib.tkk.fi/TIEDE_TEKNOLOGIA/2012/isbn9789526047607.pdf; Teppo Vihola, Lahden historia 3: Lahden talouselämän historia. 1996.